

ZA RAZVEDRILO

Slab začetek. Obsojenca so peljali na morišče. Pater ga je spremljal in obtoženec ga vpraša: »Kateri dan v tednu pa smo danes?« — Pater: »Ponedeljek je?« — Obsojenec: »No, pa sem slabo začel ta teden!«

Franček-pijanček se drži mere! — Franček-pijanček je prišel k pridigi in je lepo poslušal. Gospod župnik ga je s prižnice zapazil, pa je hitro med drugim rekel tudi to-le: »Zelo vam na srce polagam, da se pri pitju držite mere!« In Franček si je to zapomnil. Popoldne so ga našli v gostilni že zelo okajenega, a je trdo držal kozarec v rokah. »Zakaj pa tako trdo držiš kozarec v rokah?« — Pa reče Franček-pijanček: »Ali nisi slišal, ko so pridigali, da se moramo mere držati, kadar pijemo!«

Če ne razume besede. Zdravnik: »Kaj ste jedli za zajterk?« — Kmet: »Žgance.« — Zdravnik: »Ali ste jih z apetitom jedli?« — Kmet: »Ne, ampak z zeljem!«

Pletene veste

iz lepe in trpežne volne za ženske 75 Din, za moške 95 Din, 85 cm dolge jopice 135 Din, veste rožaste s svi lo 100 Din, bluže za zvezati 55 Din, debeli in topli leibi 60 Din, kakor vse druge pletenine kupite najceneje v pletarni M. Vezjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. 1025

Vinske sode prodaja Fr. Gnilšek, trgovec z vinom, Maribor, Razlagova ulica 25. 1208

Dobro idoča pekarija takoj na prodaj. Oglasite se pri vodstvu posojilnice v Mali Nedelji. 1202

Kuhano maslo, sveže, ne soljeno in ne žarko, kupi po najboljši ceni Jos. Jagodič, Celje, Glavni trg 15 in priporoča ob enem: cement, razno železnino, pocinkano pločevino, špecerijo, osobito fini čaj, pristno domačo slivovko in rum, malinovec. 1193

Sprejemem od bolj revnih staršev v službo 14 let staro dekle. Frančiška Golavšek, mlin, Matke, St. Pavel pri Preboldu. 1192

Ženski šivalni stroj, najraje z okroglim čolničkom takoj kupim. Vinko Kračun, Poljčane. 1203

Krojaški vajenec z dobrim spričevalom se sprejme s hrano in stanovanjem. Maribor, Prečna ulica 2. 1207

Kdor oglašuje, ta napreduje!

200 Din stanejo najfinejše veste pri M. Vezjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. 1217

Prazne sode od 100 do 300 litrov prodaja F. Ussar, Maribor, Glavni trg 1. 1209

Jetiko ozdravi tudi pozimi strokovnjak (strokovne knjige!) dr. Pečnik, zavod, Sečovo, železniška postaja Rogaska Slatina. 1197

Takoj se sprejme kot poslovodja krojaštva starejši in solidni pomočnik. Prednost ima le taki, ki že ima svojo obrt. Naslov v upravi lista. 1221

Prodajam bencin motor, 2 konjski sili in en fabriški mlin in eno kolo. Andrej Pajek, Zasavec, Sv. Miklavž pri Ormožu. 1195

Naznanjam, da nisem jaz in moja žena plačnika več za najnim sinom, nikomu kdo mu denar posodi, si naj pri njem išče, ne več pri nama. Sodno obvestilo. Andrej in Terezija Pajek, viničarja. 1196

Lepo posestvo, okoli 2 orala, 20 minut od župne cerkve, se takoj po ceni prodaja. Novo zidana hiša, hlev za živino, kozolec, in svinjaki, lep sadonosnik, njive in travnik, pripravno za obrtnika ali vpokojenca. Franc Ožir, Magda lena, pošta Sv. Pavel pri Preboldu. 1199

Vajenec si želi učiti čevljarstvo obrt. Sodoc Fridrik, Rače, pri g. Lašič J. 1198

Oženjen par in hlapec, ki razume vso gospodarsko delo, se sprejme. Naslov v upravi lista. 1206

Žagarja, spretnega, ki se popolnoma razume na motor za plin iz lesnega oglja (Hag), sprejemem. Poudrbe na upravo lista pod označbo: Pohorje. 1190

Krojaški pomočnik se takoj sprejme. Krebel, krojač, Slovenjgradec. 1213

Zastopniki in zastopnice se sprejemajo za prodajo drž. vrednostnih papirjev. Zastopstvo se odda vsake mu. Kdor javi svoj naslov dobi izjavoč za izpolniti. Nagrade so 200 odstotkov. Sprejemajo se glavna zastopstva v vsakem kraju. Generalna reprezentanca: Konrad Uršič, Maribor, Koroška cesta 84. 1191

Služba cerkvenika in organista se odda pri župni cerkvi Sv. Jakoba v Slov. gor. — Dohodki obstojijo med drugim iz prostovolj ne vinske in pisane pšenične zbirce. Prošnje z po jasnili o družinskih razmerah, osebnih zmoglostih in službovanju je vložiti pri župnem uradu Sv. Jakob v Slov. gor. do dne 5. novembra 1928. Službo je nastopiti o božičnih praznikih 1928, ali najpozneje ob novem letu 1929. 1216

Dne 21. 9. 1928 pustil sem v vlaku, ki vozi iz Celja v Dravograd, v Šmartnem ob Paki en paket z rdečim robcem zaviti. Noter je bila puškarska železnina in drugo. Kdor ga je našel, se prosí, naj mi ga pošlje na naslov: Jožef Goričar, v Potoku, pošta Mozirje. Stroške poravnaj. 1215

Služba organista v Skaljah se s tem razpiše. Prosilci naj takoj vpošljejo svoje prošnje župnemu uradu. 1220

Dober zaslužek. Iščejo se agenti (ice) iz cele Slovenije za razprodajo vrednostnih artiklov z malo kavcijo. Mesečna plača 1500 Din in 10 odst. provizije. Javiti se je pri Jos. Lah, Maribor, Vodnikov trg 3. 1210

Vinogradniki, pozor! Prodajam sode za jabolčnik in tropine zelo po ceni. Prevzamem popravila sodov in izdelovanje novih sodov. Ivan Hvalec, sodarstvo, Maribor, Aleksandrova cesta 81, Trdinova ulica 18, Meljski dvor. 1211

Vinogradniki, pozor! Prodajam se lesena nova stiskalnica (preša) z leseno kladjo in lesenim košem, zraven stroj za mečkanje grozdja po zelo nizki ceni, zamenja se tudi za les — deske vsake debelosti — pri: Jurij Kobale, mizar v Slov. Bistrici. 1214

Malo posestvo takoj na prodaj, pripravno za setev. Posestvo meri okoli 4 johe. Njive, travnik, lep sadonosnik in gozd, 25 minut od Slovenjgradca v Starem trgu. Pojasnila: Zvonar, sodar, istotam. 1201

Vabilo

izrednemu občnemu zboru

POSOJILNICE V GORNJI RADGONI, r. z. z. n. z., ki se bo vršil dne 15. oktobra 1928, ob 8. uri dopoldne, v posojilnični dvorani s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika o občnem zboru z dne 2. septembra 1928.
2. Poročilo načelnika.
3. Volitev načelnika in dopolnilna volitev načelstva.
4. Dopolnilna volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi občni zbor ob 8. uri ne bil sklepčen, se vrši drugi občni zbor ob 9. uri dopoldne ob vsaki udeležbi članov. 1212

Odbor.

Dr. O. I.;

ČRNI KRIŽ PRI HRASTOVCU.

Zgodovinska povest.

»Tedaj vendar resnica,« vzklikne graščakinja, »nisem se motila, župnika sem že takoj imela na sumu, da ni nenaklonjen krivi veri, oni na Štraleku pa je bil to že od nekdaj in sad ne pade daleč od drevesa, da je tista copernica tudi očetovega mišljenja, je pač jasno.«

»Da, premilostljiva gospa graščakinja, pravi izraz ste rabili,« pritrdi oskrbnik, »copernica je ta nečimurna ženska v pravem pomenu besede.«

»Ali še kaj posebnega veste o njej, potem se jo naj zasleduje.«

»Če mi velite, da govorim, tako moram, če se tudi tiče zadeva vašega milostljivega gospoda sina,« reče Trenak bolj počasno s posebnim povdarkom zadnjih besed.

»Kaj, mojega sina Ivana, v kakšni zvezi bi to bilo, govorite vendar,« vpraša graščakinja skoraj vznevoljena.

»Ta ženska iz Štraleka je morala z nekim posebnim sredstvom omamiti mladega gospoda graščaka, kajti drugače ni mogoče, da bi se tako

trdovratno ustavljal vašim modrim ukrepom in se branil poročiti z blago Zofijo iz Vurberga.«

»Tudi jaz sem tega mnenja,« poseže vmes graščakinja.

»Da, in sredstvo je moralo biti prav posebne vrste,« nadaljuje Trenak, »da ji je obljubil mladi graščak v tej omamljenosti celo zakon.«

»Da, da, vse to vem in verjamem,« reče naglo graščakinja, »a ta obljuba se nikoli ne izpolni, zato bom že skrbela.«

»Premilostljiva gospa, težko mi je, a kot zvest služabnik ne smem dalje molčati.«

»Kaj veste, govorite, ne mučite me dalje,« vzklikne graščakinja, se dvigne razburjena iz stola ter stopi pred oskrbnika.

»Hotel sem vam prizanesti s tem poročilom, a moram biti pokoren.«

»Kaj tedaj še veste?«

»Mladi gospod graščak se je že poročil z Agato,« reče počasno Trenak ter opazuje, kakšen učinek bodo napravile te besede na graščakinja.

Margareta Herberstein je bila prvotno kakor kip nepremična, nato je postala v obrazu blede kakor stena, polagoma so ji padle roke ob telo, začela se je tresti in zgrudila bi se na tla, če je

Sadje v gospodinjstvu!

Sadje najbolj zdrava hrana! Gospodinje in dekleta, kupite v Tiskarni sv. Cirila. Knjiga stane 24 — Din.

Na drobno!

Na debelo!

Železnina Anton Brenčič v Ptuj-u

priporoča svojo bogato zalogo potrebščin za jesen in zimo in sicer: razne kotle, brzoparilnike, lito-železno, pločevinasto postekleno in pocinkano po sodo, štedilnike, peči, pluzno blago, podkove, vsake vrste žreblje za obutalo, nagrobne križe, stroje za meso in slanino rezati, slamorezne kose, sekire in žage vsake vrste ter sploh vse v železnino spadajoče predmete. — Zastopstvo »LUTZ-ovih« peči za šole, urade, gostilne itd. 806

Postrežba točna!

Znižane cene!

CIRILOVA KNJIŽNICA

OBSEGA SLEDECE ZVEZKE:

1. Dr. Karl Capuder: Naša država. (Razprodano.)
2. Dr. Leopold Lenard: Jugoslovanski Piemont. Din 7.—
3. Dr. Leopold Lenard: Slovenska žena v dobi narodnega preporoda. Din 10.—
4. Moj stric in moj župnik. Din 4.—
5. G. J. Whyte Melville: Gladiatorji, I. del Din 8.—
6. G. J. Whyte Melville: Gladiatorji, II. del D 10.—
7. H. G. Wells: Zgodba o nevidnem človeku. Din 7.—
8. B. Orczy: Dušica, I. del broš. Din 16.—, vezan Din 30.—, II. del broš. Din 25.—, vezan Din 40.—, III. del broš. Din 32.—, vezan Din 44.—
9. A. Conan Doyle: V lbijski puščavi. Din 12.—
10. Arnold Bennett: Živ pokopan. Din 8.—
11. Iliano Camelli: Izpovedi socialisti. Din 16.—
12. E. R. Burroughs: Džungla, I. del Din 18.—, II. del Din 14.—
13. Elza Lešnik: Šumi, šumi Drava ... Din 5.—
14. Matija Ljubša: Slovenske gorice. (Razprodano.)
15. Erckmann-Chatrian: Zgodbe napoleonskega vojske. Din 12.—
16. Antonio Fogazzaro: Mali svet naših očetov. Din 28.—
17. Anton Kosi: Iz otroških ust. Din 8.—
18. Dr. J. Jeraj: Kadar rože cveto. (Razprodano.)
19. J. F. Cooper: Zadnji Mohikanec. Din 11.—
20. Pavel Keller: Dom. Broš. Din 22.—, vezan Din 35.—
21. Gabriel Majcen: Zgodovina Maribora. Din 20.—
22. H. R. Savage: Snubitev kneza šamila. (Še ni izšla.)
23. Kazimir Przerwa-Tetmajer: Rokovnjači izpod Tatve in druge povesti. Broš. Din 16.—, vezan Din 28.—
24. Arthur Sills: Smrtna past. Din 9.—
25. Anton Kosi: Iz otroških ust, II. del Din 16.—

Ovčjo volno

cunje, staro železo, baker, medenino, svinec, cink, papir, glaževino, kosti in krojaške odpadke kupim in plačam najbolje. A. Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. Iščem stalne nabiralce in nakupovalce. 566

Soda vseh velikosti ima vedno v zalogi po najnižjih cenah Fran Repič, sodarsko podjetje, Ljubljana, Trnovo. — Pomočnike sprejme v stalno delo. 991

Za jeseni in zimo oblačilno blago, vse potrebščine, ki jih rabite, si oglejte in prepričajte o najnižjih cenah v trgovinah Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. 1185

Kuhano kravje maslo, jajca, suhe gobe, kupuje po najvišji ceni Franc Senčar, trgovina, Mala Nedelja in Ljutomer. 1186

Enonadstropna hiša s 6 stanovanji, klet, dvorišče in vrt na prometni cesti Maribora se poceni prodaja Alojz Jevšenak, Tržaška cesta 18. 1177

Žaga s polnojarmentikom v Mariboru prevzame 400 do 600 m³ mehkega okroglega lesa za žaganje. Plačilo od m³ po dogovoru. Naslov v upravi lista. 1176

Na najlepši točki tik cerkve v večjem kraju pri Ptuj se prodaja radi rodbinskih razmer lepa hiša, z staro, vpeljano gostilno in trgovino. Tik poleg je vzorno gospodarsko poslopje, vinograd, sadovnjaki in nekaj orlov orane zemlje. Dobra eksistenca je sigurna. Cena po dogovoru. Ponudbe na upravo lista. 1171

Izjava.

Vsled napačnih informacij sem v krogu interesentov opozoril, da g. BOŽO TRPOLO, asistent g. geometra MAKSA LIČEN v Mariboru nerealno postopa pri uradnem poslovanju v ptujski okolici. — Prekličem te trditve kot neupravičene ter plačam pravdne stroške.

1200 KONRAD JUG l. r. trgovec, Podvinci.

OTVORITEV! Naznanjam cenj. občinstvu da sem otvoril v Vetrinjski ul. št. 5

trgovino z usnjem

Ker imam lastno tovarno mi je tudi mogoče najcenejše postreči. Kupujem tudi surove kože ter jih vzamem tudi v delo in jih najboljše izdelujem.

Za obilen obisk se priporoča

ARNOLD KOHNSTEIN
1205 TRGOVINA Z USNJEJ
Maribor, Vetrinjska ul. 5

Zahvala.

Povodom smrti naše nepozabne matere

NEŽE HAUPTMAN

ki je bila v nedeljo, dne 30. septembra t. l., pokopana, se izreka vsem udeležencem pogreba pristrčna zahvala. Posebej pa se še zahvaljuje č. duhovščini, paycem, trudnikom ter posestniku Jožefu Hauptman za pogostitev. 1204

Sv. Urban pri Ptuj, 1. oktobra 1928.

Ostali žalujoči.

Dražbeni oklic.

Dne 13. oktobra 1928, ob 9. uri, bo pri okrajnem sodišču v Celju, v sobi št. 4, dražba nepremičnine zemljiška knjiga Zagrad, vl. št. 85 in 489.

Cenilna vrednost vl. št. 85 je 6720 Din, najmanjši ponudek 4480 Din, vadij 672 Din.

Cenilna vrednost vl. št. 489 je 35.330 Din, najmanjši ponudek 23.554 Din, vadij 2350 Din.

Natančnejše podatke si lahko interesenti ogledajo pri sodišču. 1219

ne bi v tem trenutku prijel oskrbnik in položil v njen naslonjač.

Še le po nekaj časa je prišla k sebi. Ustnice so se ji gibale krčevito in iz oči je odsevala blazna jeza.

»Ali je to res,« bile so njene prve besede, »to vendar ni mogoče.«

»Žal res,« potrdi oskrbnik nekako boječe, ker je bil v strahu, da napade graščakinjo zopet slabost.

»Vi govorite tako zagonetno, gospod oskrbnik, hočem vedeti celo resnico.«

»Smilite se mi, vidim, da vas to razburi.«

»Le govorite, sedaj je že minulo, ko sem slišala enkrat to novico, katere res skoraj ne morem verjeti.«

»Dolžnost je dolžnost, če mi velite, tako moram povedati vse.«

In razložil je vse, kar je videl v oni noči, ko je šel za mladim graščakom noter do kapelice Sv. Jakoba v Lormanju in gledal skozi okno celi obred poroke.

Polagoma je pripovedoval Trenak in do pičice natanko, kakor bi se naslajal na tem, da more sedaj olajšati svoje srce in pridobiti pomočnico za osveto.

Graščakinja je poslušala navidezno mirno, kar ji je pripovedoval oskrbnik, a srce se ji je krčilo od jeze in ob nemem od bolesti. Videla je, da jo je sin le prevaril, da se je uprl njenim namenom s tem, da se je poročil z ono žensko, ki jo je toliko sovražila. In pri tem tajnem ravnanju je bil pomagač župnik Morenus, župnik one cerkve, kateri je hrastovska gosposčina zaščitna oblast. Kaj takega je morala tedaj doživeti!

»In vse to mi poveste še le sedaj, gospod oskrbnik,« prekinje daljši molk graščakinja, ki se bolešno dvigne iz naslonjača ter stopa sem in tja po sobi, da prikrije vse svoje čute, ki so napolnjevali njeno srce.

»Premilostljiva gospa graščakinja, vem, da zaslužim grajo, ravnal sem edino iz usmiljenja do vas, da vam prihranim dalje kot mogoče to razburjenje.«

»Verjamem vam, saj vem, da ste mi zvesto udani, sedaj vem vse in prenesla bom tudi to, a nemaščevano ne sme ostati to ravnanje. Glede župnika Morenusa sestavite še danes obširno poročilo na škofa Martina Brenner ter popišite vse in mi prinesite nato poročilo v podpis. A kaj z ono žensko, kako ji priti do živega?«

»Glede tega je moja skrb,« se oglasi hitro

Socialno vprašanje
spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Jerajovo knjigo: »Socialno vprašanje« za Din 28.—
v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Kmetska šola.

II.

»Zadnjič ste nas slovenske kmete malo preveč v nič djali«, me je ustavil znan kmet na cesti, »tako daleč pa res nismo za drugimi državami!«

Vest me je zapekla, da sem morda res delal kmetom krivico. Pa sem šel brskati po knjigah, v katerih so same številke iz različnih držav in tam se mi je vest hitro pomirila. To le sem našel: Belgija pridelala na 1 ha povprečno 2500 kg žita, Nemčija 1700 kg, Češka 1300 kg, Danska 3000 kg. Pa kaj bi dalje našteval! To zadostuje! Pri nas v Jugoslaviji pa se pridelek žita na 1 ha ne dvigne mnogo nad 800 kg. Slovenija je malo na boljšem: ona pridelala 1000,5 kg pšenice, 900 kg ječmena in 870 kg rži na 1 ha.

In še nekaj drugega zanimivega sem našel v knjigah s številkami. To so povedale številke: Čim višje je število kmetijskih šol v kaki državi, tem več tudi pridelala kmet na 1 ha. V Belgiji pride ena kmetijska šola na 2572 kmetovalcev, na Češkem na 25.155, pri nas v Jugoslaviji pa še le na 476.000 kmetovalcev. Med vsemi državami smo, glede števila kmetijskih šol na predzadnjem mestu. Za nami je samo še — Italija.

Pa je tudi razumljivo, da tam kmetje več pridelajo, kjer znajo bolj razumno gospodariti. Saj se mora za vsako stroko človek posebej učiti in usposobiti. Od vsakega čevljarja, od vsakega mizarja se zahteva učna doba več let. Samo kmet mnogokrat misli, da se za njegovo delo, ki je zelo raznolično in težko, ni treba nič posebej učiti. Torej ni čudno, da tisti, ki se za svoje poklicno delo dovolj ne pripravijo, tudi ne morejo nič posebnega ustvariti in da zaostanejo za drugimi, ki so dobro izvežbani. Zato v nekaterih krajih Nemčije (Hessen) zahtevajo od vsakega kmetkega fanti, ki želi za očetom prevzeti kmetijo, dokazila in izpričevala,

da je v vsakem oziru popolnoma izvežban v kmetiskem delu in da so mu znani novi načini obdelovanja zemlje. Kdor ne more tega dokazati, ne more prevzeti posestva.

Kako pa naj pride slovenski kmet do primerne izobrazbe? Pri nas za enkrat ne moremo misliti na ustanavljanje strokovnih kmetijskih šol, ker ni zato potrebnih sredstev na razpolago. Pač pa je zadnji čas, da se povsod udomači in razširi kmetikonadaljevalna šola, ki je priprava na strokovne kmetijske šole in ki vendar mnogo pripomore k kmetški poklicni izobrazbi.

Namen kmetške šole.

Kmetska ali kmetikonadaljevalna šola želi vzbuditi v odrasli kmetški mladini ljubezen do kmetškega stanu in do kmetške zemlje.

Človek to ljubi, kar spozna za lepo in dobro. Zato pa bo odkrivala kmetška šola mladini lepoto kmetškega stanu, navduševala jo bo za lepoto kmetškega življenja in kmetške zemlje, pokazala bo pomen vestnega, dobrega kmetškega dela za kmetški stan in še posebno za svetovno gospodarstvo.

Kmetska šola bo pomagala mladini iskati in najti kmetško dušo, ki govori iz lepih kmetških običajev, iz kmetških pesmi, iz kmetške umetnosti. Ko bo mladina spoznala globino in dragocenost kmetške duše, jo bo vzljubila in jo znalaceniiti.

S pravo ljubeznijo je združeno tudi spoštovanje. Kmetska mladina, ki bo spoznala pomen in lepoto kmetškega stanu, se ga bo oklenila z ljubeznijo in bo imela tudi spoštovanje do kmetškega življenja in dela. Ta ljubezen in spoštovanje bo pa utrdil v kmetški mladini kmetški ponos, kmetško samozavest. Sedaj se marsi kdo sramuje, da je kmet. Misli si,

da je manjvreden kot drugi stanovi, zato pa želi pobegniti od kmetškega dela in od kmetške zemlje v mesto, kjer upa postati gosposki in tako — srečnejši!

Zato vsa izobrazba kmetu nič ne koristi, ako se istočasno z izobrazbo ne okrepijo tudi srčne vezi med kmetško dušo in kmetško zemljo, ako z izobrazbo ne raste tudi ljubezen do kmetškega stanu.

Kjer je ljubezen, je tudi veselje, oboje pa je močna gonilna sila za napredek pri vsakem delu.

Kmet, ki bo z ljubeznijo in z veseljem opravljal svoje delo, se bo tudi trudil, da bo napredoval. Iskal bo sem sredstva, da se bo izpopolnjeval, izobraževal in tako imel vedno več uspeha pri svojem delu.

In tud v tem oziru bode pomagala kmetska šola kmetški mladini. Odkrivala ji bo skrivnostno delovanje tajnih sil v prirodi, uvajala jo bo v razumevanje vsega kmetškega dela, navodila bo mladino samostojno misliti, navodila jo bo delati tudi z glavo in ne samo z roko, vzbudila ji bo željo po vedno večji kmetijski izobrazbi. Obenem pa bo dajala šola mladini navodila in jo naučila najvažnejše stvari iz poljedelstva in travništva, iz živinoreje, vinarstva, sadjarstva, zdravstva itd.

»To pa bo preveč in preučeno za kmeta«, mi odgovarjaš. Mislim, da nimaš prav. Vsa »učenost« bo v najtesnejši zvezi s krajevnimi razmerami in s kmetškim življenjem in bo podana v tako priprosti obliki, da jo bo mogel vsak razumeti.

Seveda nisem vsega povedal, kar bo nudila kmetska šola svojim učencem. Prvič zato ne, ker bo pouk krajevno različen, drugič pa tudi zato ne, da še ostane malo radovednosti!

»Danes ste že na dolgo in široko pisali o vsem mogočem, najvažnejšemu vprašanju se pa tako previdno izogibate, kakor mačka vrela kaša.

Trenak, »ravno prej ste rabili besedo: čarovnica. To je vendar najlepši dokaz, kar je storila Agata mlademu gospodu graščaku, da je copernica. In za čarovnice obstoja posebno kazensko postopanje, ki se lahko uvede proti njej, zato pa je potrebno, da se polastimo njene osebe in jo spravimo na varno, potem se naj zagovarja pred sodnikom, da je nedolžna. To pa mora dognati z neizpodbitnimi dokazi.«

»Iz srca ste mi govorili, izvrstno ste jo pogodili,« vzklikne naenkrat graščakinja z naglasom posebne zadovoljnosti, »naj se izvrši nad njo usoda, ki si jo je zaslužila; uničila je srečo mojega sina in tudi mojo — vam, gospod oskrbnik, dam kot imoviteljica sodne oblasti Hrastovec vso moč, da postopate proti oni ženski v smislu postave, kot obtožiteljica pa nastopim pri razpravi jaz sama.«

»Zvesto hočem vse izpolniti,« reče oskrbnik ter se globoko pokloni, poljubi graščakinji roko ter se odstrani iz dvorane. Zaničljiv smeh mu je zaigral na ustih, ko je šel po hodniku, saj sedaj mu je dano na razpolago, da pokaže svojo moč in uteši svoje srce, ki hrepeni po zadoščenju.

Takoj, ko je došel v svojo pisarno, je pričel s sestavljanjem obširnega poročila glede župnika

Morenusa, ki ga je podpisala graščakinja povdarjajoč, da ustreza vsebina popolnoma temu, kakor je bila njena želja.

Z znakom posebne dobrohotnosti je odpustila graščakinja po tem podpisu oskrbnika Trenaka.

Brzi sel, ki je moral odpotovati tudi v drugih nujnih sodnijskih zadevah v Gradec, je nesel večkrat zapečaten pismo naravnost v škofijsko palačo ter ga izročil tajniku Juriju Cierscher, ki ga je takoj predložil škofu Martinu Brenner, ki je zbiral gradivo za versko komisijo, koja bi morala v kratkem nastopiti pot po Spodnjem Štajerskem.

VII.

SODNA OBRAVNAVA.

Moči, moči mi daj, moj Bog!
Da, ko napade me obup,
Ne vklonim silam se nadlog,
Jim stanovitnost stavim v kljub.
Jenko.

Oskrbnik Trenak ni odlaševal dolgo. Šlo mu je za to, da se ne vrne prej mladi graščak, potem je vse prepozno. Ravno ta negotovost, da ni bilo

»Smeh in jok — naših otrok«

Berite knjigo »Iz otroških ust« l. d. el. Din 8-50, II. del Din 16-7. Kupite jo v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Samo navdušujete nas za šole, tega pa nočete povedati, kd obo šole vzdrževal, kdo bo moral plačati stroške za pouk, koliko bo stalo šolanje!

Nič me ni strah, četudi me malo grdo gledaš. Poglej samo naslov prihodnjega odstavka in preberi, kar je v njem, pa boš vse vedel.

Ustroj kmetijske šole.

Pouk se bo vršil na domači ljudski šoli in sicer ob takem času, da bodo mogli lahko priti vsi v šolo: ob nedeljah po rani sv. maši ali enkrat, oziroma dvakrat ob delavnikih popoldne. To si bodo sporazumno z učiteljstvom ljudje sami določili.

Pouk bode trajal na teden štiri do šest ur in se bo začel koncem mesca oktobra ter zaključil enkrat v marcu ali aprilu. Tudi to bo povsod tako, kakor bo kmet želel.

Poučevali bodo ljudskošolski učitelji, ki poznajo kmetško dušo, ki imajo razumevanje za kmetško delo, ki hočejo kmetu pomagati. Za ta pouk so se učitelji posebej pripravili v raznih tečajih. Poučevali pa bodo po možnosti še tudi razni kmetijski strokovnjaki, navodila za pošteno kršč. življenje pa bo dajal dušni pastir.

V kmetško šolo bo lahko vstopil vsak kmetški fant oziroma dekle, ki je staro 17 let. Po drugih državah so namreč spoznali, da je pouk v šoli le tedaj uspešen, če so učenci že razumni, če imajo že lastne skušnje in če doma lahko takoj vse poskusijo, kar so v šoli slišali in videli. Niso redki slučaj, da hodita oče in sin skupaj v kmetško šolo in se skupno učita. V neki hribovski kmetški šoli na Gornje-Štajerskem sem videl 52-letnega kmeta v šoli, ki se ni sramoval sedeti skupaj z 20letnimi fanti. Učenje gotovo ni sramota! In ta kmet ni nikdar izostal od pouka in mu je bilo samo žal, da že ni mogel v mladost hoditi v tako šolo.

V kmetško šolo bo smel in mogel

hoditi vsak kmet ali kmetški fant, naj si bo reven ali bogat, posestnik ali hlapec. Vsak človek ima pravico do izobrazbe. Gotovo bo vsak kmet z veseljem pošiljal v šolo ne samo svojega sina, ampak tudi svojo služinčad in bo gotovo raje videl, da hodi v šolo in se nekaj pametnega nauči, nego da hodi po gostilnah in zapravlja denar in zdravje.

Da pa bodo mogli vsi, tudi najrevnejši, hoditi v kmetško šolo, zato pa bo pouk v tej šoli brezplačen. Nihče ne bo plačeval nobenih prispevkov za pouk.

Za kurjavo, čiščenje, luč, učila bodo prispevale razne krajevne šolske in kmetijske organizacije, a vse

druge izdatke pa bo pokrila oblastni odbor v Mariboru.

Mirno lahko rečemo, ko ne bi bil mariborski oblastni odbor ničesar drugega storil kot to, da je začel z ustanavljanjem kmetških šol, da je odprl kmetu kmetško šolo in mu po njej uravnal pot h gospodarskemu napredku, je že radi tega vreden vse naše hvaležnosti. Denar, ki ga bo izdal oblastni odbor za kmetške šole, se bo bogato obrestoval.

Prepričani smo, da se bo dvignila, kakor drugod tako tudi pri nas, polagoma sorazmerno s kmetško izobrazbo tudi gospodarsko blagostanje našega kmeta in po njem našega naroda in države.

Zanimivosti o naši državi.

Obseg države: Naša država je po zunanji obliki ploščnata in podolgovata država. Njena dolžina znaša 950 km in širina 450 km. Zanimiva je razlika dneva, ki se zavoljo te oblike države pojavi. Na dan 21. junija imamo Slovenci za 42 minut daljši dan in dne 21. decembra pa za 42 minut daljšo noč kot oni na jugu pri Bitolju. — Državne meje ima naša država na morju 965 km in na suhem 3020 km. — Mejnino na sedmero držav: Italijo, Avstrijo, Madžarsko, Rumunijo, Bolgarsko, Grčijo in Albanijo. Samo Italija in Rumunija sta večji državi od naše, druge so znat-

no manjše.

Površina naše države: Jugoslavija meri 250.000 km². V Evropi je naša država po površini na 12. mestu ter so pred nami: Rusija, Francija, Španija, Nemčija, Švedska, Finska, Poljska, Norveška, Anglija, Italija, Rumunija. Po številu prebivalstva smo pa na 10. mestu. Češka ima več kot naša država, manj pa Švedska, Finska in Norveška. — Površina našega ozemlja je visok svet, dasi zopet nimamo prav izrednih gora. Nad 2500 metrov visoke gore so v Sloveniji, v Črnigori in Južni Srbiji. Najvišja gora v državi je Triglav.

Prebivalci naše države: Ljudsko štetje v naši državi z dne 31. I. 1921

je pokazalo sledeče številke o prebivalcih:

Pokrajina	Pokrajina	Prebivalcev	na km ²
Severna Srbija	49.950	2.655.078	53.2
Južna Srbija	45.717	1.474.560	32.3
Črna gora	9.668	199.857	20.7
Vojvodina	19.702	1.380.413	70.1
Hrvatska-Slavonija	43.822	2.739.593	62.5
Bosna-Hercegovina	51.199	1.889.929	36.9
Dalmacija	12.732	621.429	48.8
Slovenija	16.197	1.056.464	65.2

Od teh je na 100 prebivalcev 49 moških in 51 žensk. Torej ženske prevla-

dujejo. V Sloveniji je na 100 prebivalcev celo 52 in pol ženske.

nobenega glasu, kje se nahaja in kako se mu godi, ga je silila k hitremu postopanju.

Pa kako se polastiti Agate?

Pri tem mu je pomagal nehote grajski lovec Lovro. Bil je to mlad in zal fant, doma iz Zavrha. Ker je bil prijaznega vedenja ter dober lovec, ga je sprejela graščakinja za grajskega lovca, katero službo je opravljal v vsestransko zadovoljnost. Imel pa je Lovro v gradiču Štralek svojo sestrično Anko, katero je obiskal večkrat.

Tako je bil tudi dva dni pred godom sv. Katarine tam, ker je zvedel, da je Anka bolna. Pri tej priliki mu je povedala, da ji je zelo težko, da ne more spremljati gospodične Agate, ki gre na dan sv. Katarine v trg, da nese darila svoji teti, ki ima ta dan svoj god. Zato gre gospodična že zgodaj dopoldne, da se čimprej vrne, ker nima spremljevalke.

Lovro se je vračal proti večeru proti gradu ter srečal oskrbnika Trenaka, ki se je sprehajal pod temnim smrekovim gozdom južno od grada.

Trenak je ustavil lovca Lovrota, ker je slutil, da je bil v Štraleku in mogoče kaj zve, kam zahaja Agata.

»Odkod pa ti prihajaš, pa brez lovskega plena,« ogovoril oskrbnik lovca, ki spoštljivo po-

zdravi ter zarudi vsled nenavadno prijaznega pozdrava, ne da bi mogel dati na vprašanje takoj odgovor.

»No, no, ti fant, si pa bil bržkone pri kakem dekletu, le čakaj, če to zve gospa graščakinja,« pravi oskrbnik, ko vidi lovčevu zadrego.

»O milostljivi gospod oskrbnik, nisem zane-marjal svoje službe, vse hočem povedati.«

In začel je praviti, da je obiskal svojo bolno sestrično in kaj mu je ta glede Agate povedala.

Oskrbniku Trenak so pri tem zažarele oči od pritajenega veselja, ker je zvedel po naključju, kako bi se mogel polastiti Agate. Odslovil je grajskega lovca prav prijazno; ta pa se je vrnil v grad zadovoljen, da ga tako visok gospod ljubeznjivo nagovori. Dobrosrčni fant ni vedel, da je s svojim pripovedovanjem nekaj izdal, kar je bilo za Agato usodepolno.

Trenak se je v kratkem vrnil v grad, videlo se je, da se mu mudi. In bilo je tudi tako, to, kar je zvedel, je bilo zelo važno in treba je bilo nujno delati, da ne zamudi tako lepe prilike za izvršitev svojih naklepov.

Dalje bo sledilo.

Konserviranje sadja

ni umetnost, če znaš! Zato si kupi to knjigo v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Knjiga stane Din 15.-